

УДК 630*5:630

**ЛІСОВПОРЯДКУВАННЯ ЯК СКЛАДОВА СИСТЕМИ
ЛІСОУПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ**

*Є.О. Кременецька, Сумський національний аграрний університет,
E-mail: e.kremenetska@gmail.com*

*М.Г. Голуб, НТ «Товариство лісової сертифікації в Україні»,
E-mail: mg.golub@ukr.net*

Ключові слова: лісовпорядкування, стандарт системи лісоуправління, FSC

Функціонування лісового господарства України неможливо уявити без лісовпорядкування, постійного його розвитку та тісного взаємозв'язку із сучасними регуляторними системами щодо балансу екологічних, економічних та соціальних проблем. Найбільш помітною та актуальною подібною системою на даному етапі є лісова сертифікація за схемою FSC. Це підтверджується значними темпами та обсягами сертифікації системи лісоуправління лісогосподарських підприємств в Україні (4,31 млн. га сертифікованих лісів або 42% лісових ділянок).

Рациональне використання лісових ресурсів є базовою вимогою принципів, критеріїв та індикаторів FSC стандарту системи лісоуправління. Вимоги лісової сертифікації за схемою FSC відповідають FSC стандарту FSC-STD-01-001 V5-2, вони визнані на міжнародному рівні.

Принципом І регламентується необхідність виконувати застосовні закони та нормативні документи. Підприємство демонструє свій законний статус завдяки наявності лісовпорядного проекту та планово-картографічних матеріалів.

Відповідно до принципу 4 підприємство повинне сприяти підтриманню або підвищенню соціально-економічного добробуту місцевих громад. Завдяки проведенню спільних лісовпорядних нарад та наданню відкритої інформації підприємство інформує місцеві громади щодо цінності лісових ресурсів, а також щодо поточної та запланованої на майбутнє лісогосподарської діяльності. За допомогою лісовпорядного проекту та планово-картографічних матеріалів встановлюється перелік місць із особливим значенням для місцевих громад (культурне, екологічне, економічне, релігійне або духовне) із подальшим складанням плану заходів із охорони визначених місць.

Широкий спектр екологічних і соціальних вигод (чисельні продукти і послуги) та заходи щодо підтримання економічної життєздатності підприємства передбачаються принципом 5, відображаються у лісовпорядному проекті та стратегічному плані.

Вимоги щодо підтримування, збереження та відновлення екосистемних послуг та цінностей довкілля викладені у принципі 6. За ініціативою підприємств лісовпорядна організація може підготувати карти з нанесеними природними цінностями (об'єктами природно-заповідного фонду, особливо цінних для збереження лісів, репрезентативними ділянками лісу, осередками червонокнижних видів), проект мисливського впорядкування.

Щорічний обсяг заготівлі деревини затверджуються у встановленому законодавством порядку керуючись показником загальної середньої зміни запасу та матеріалами базового та безперервного лісовпорядкування. Цей показник має бути відносно рівномірним протягом усього ревізійного періоду. Обсяги можливої заготівлі недеревинної лісової продукції обумовлюються лісовпорядним проектом та лімітами на їхню заготівлю.

До плану ведення господарства (лісовпорядний проект, стратегічний план, виробничо-фінансовий план) заносяться позитивні та негативні зовнішні впливи діяльності підприємства (вимога принципу 6). Цей план має бути узгоджений з його стратегією та цілями і такий, що відповідає масштабу, інтенсивності та ризикам його господарської діяльності (вимога принципу 7).

Підприємство має відстежувати виконання плану ведення господарства та документувати результати моніторингу у звіті про виконання планів підприємства, у лісовпорядному проекті, матеріалах безперервного лісовпорядкування та матеріалах щодо оцінки впливу на довкілля до і після виконання лісгосподарських заходів (вимога принципу 8).

План заходів зі збереження та/або посилення визначених особливих цінностей для збереження (ОЦЗ) ґрунтується на таких матеріалах: перелік місць розташування ОЦЗ та результати оцінювання їхнього стану, карти з нанесеними територіями, від яких залежать ОЦЗ (вимога принципу 9).

Виконання господарської діяльності регламентується принципом 10. Заходи з відновлення лісового покриву після проведення рубок головного користування та всіх суцільних рубок плануються (методами природного або штучного поновлення) із врахуванням таксаційних описів та проектів лісових культур та природного поновлення.

Таким чином, лісовпорядкування є складовою системою лісоуправління в Україні, яка дозволяє не лише планувати ведення лісового господарства, але й здійснювати моніторинг впливів господарської діяльності на довкілля.